

de gevoelige snavelhouwen, en eerst met behulp van zijn zoon kon de boer het razende dier bemachtigen en veilig bergen in een ouden zak. Zoo brachten ze hem mij en hij was toen nog springlevend. De boer durfde hem er niet uit te krijgen; hij geloofde het niet „bi recht too”, (dat beteekent: „de zaak niet vertrouwen”, door er iets bovennatuurliks in te zien). Hij was blij, dat hij er twee Mark voor in de heurs had en ging naar 't veld terug, waar nog lang van den „vrömden voggel” verteld zal worden.

Denekamp.

J. B. BERNINK.

VERVLOGEN GROOTHEID?

Het was beslist, we zouden het mooie Nijmegen weer verlaten, Gelderlands heerlijke landelijke dreven verwisselen met de gecultiveerde omstreken van Haarlem. Drie jaar lang maar had ik in deze heerlijke natuur planten kunnen zoeken voor geen vierde deel was ik klaar, wat een spijt en teleurstelling vervulde mij. Ik kreeg een gevoel, alsof ik nu elken dag, die er nog kwam er op uit moest, geen uur verloren mocht laten gaan. Op dat ik nog veel zou kunnen vinden. Maar... de herfst deed na de warme zomer al zijn intree en de meeste bloempjes hadden haar kleurig kleedje al voor een zaadrokje verruikt.

Berouw over nog niet genoeg geprofitteerd hebben kwam over mij en ik dacht aan een oord hier in den omtrek waar ik zooveel over gehoord had, doch waar ik nooit aan toe was gekomen. Ik ben n.l. in het gelukkige bezit van de Flora met planten-atlas van C. A. J. A. Oudemans en daar staan voor de groeiplaats van vele zeldzame planten het „Oosterhoutsche” bosch nabij Nijmegen opgegeven. Verscheidene oud-Nijmegenars vroeg ik naar dit waarschijnlijk al oude plekje grond, dat in mijne gedachten als een klein Paradijs moest zijn met minstens op elk d.M.² een zeldzame plant, doch niemand wist het te vinden. Wel vond ik het plaatsje Oosterhout op een goede kaart op groote schaal, liggende langs den Waaldijk.

Denkende hier nog jaren te zullen blijven in Nijmegen, stelde ik een onderzoekstocht daarheen steeds uit als een heerlijk stukje lekkers, dat men voor 't laatste bewaart als al 't andere op is. Daar besloot ik nu nog heen te gaan, al zou ik het niet in zomerdos meer kunnen aanschouwen. Vol hoop toch nog veel merkwaardigs te zien, trok ik er dus op dezen, een heerlijk mooien dag op uit, de rivier op de pont „Zeldenrust” over en links den Waaldijk op. Na een eindje rijden (den bepaalden tijd kan ik niet zeker zeggen daar ik telkens van mijn fiets afsteeg om hier een verdwaalde saponaria te plukken, daar uit braamstruiken rupsen te halen enz., en ik terug een anderen, binnenweg nam), kwam ik bij een hek voor een oprijlaan van een buiten waarop stond „Villa Oosterhout”. Eenige boeren, die met zwaargevulde manden van de Nijmeegsche markt terug kwamen, vroeg ik of dit het Oosterhoutsche bosch was, hierbij wijzende op een dicht bosch in de nabijheid waar tusschen de boomen, een licht geverfd huis even zichtbaar was. Op mijn vraag of ik er in zou mogen, was het antwoord: „prebeer het maar eens juffer” en ik fietste de lange oprijlaan af naar het huis. Aan de kanten stonden wilde reseda, erythraea's en blauwe klokken, naar mijn idee al een voorproefje van hetgeen mij wachtte. Zoo kwam ik bij een zeer keurig, maar stijf aangelegd tuintje, een mengelmoes van ouden en nieuwen stijl; door lange smalle opgaande laantjes naderde ik het huis. Geen levend wezen was te zien, op het grasperk vóór het er naast staande koetshuis, lagen livrei-jassen, petten, zadels,

toomen enz. Ik wachtte even... het bleef stil als in 't paleis van Doornroosje...

Mijn eerste gedachte was, stil het bosch in te sluipen, maar op heeterdaad betrapt te worden leek mij niet prettig, en dus maar de schel opgezocht en vragen. Na een poos schellen verscheen er eindelijk een dienstmeisje die ik mijn verzoek deed. Ja... zij wist 't niet, de familie zou juist van avond uit Jeruzalem terugkeeren, zij zou het even een van de knechts vragen. Een deftige bediende in livrei kwam nu en schudde driftig 't hoofd van neen. Dat viel heelemaal niet in mijn smaak en daar begon ik te smeeken. Had ik daarvoor heel die reis gemaakt van Amsterdam af. Ik had zooveel gehoord van dit bosch en zou zóó graag eens even kijken. „Zoo! dat was wat anders heel van Amsterdam af, dan moest ik 't maar probeeren; maar ik moest de hoofdwegen houden daar er veel wild was in 't bosch.” En daar ging ik, wel wat beschaamd over mijn jokkentje, maar verrukt en vol hoop. Hier zou ik vinden diè plant en diè plant enz. ik kende ze alle bij naam en al vond ik de bloemen niet meer dan wist ik haar bladeren en vruchten. En... ik zocht, ik liep en keek, uren lang en wat vond ik? niets dan doodgewone planten! Overal pijpkruid, berenklaauw, hertshooi, cereprijs, veel meer al niet! Mocht ik een oogenblik met groot genoegen, kijken naar prachtige hobbellen die van den eenen boom naar den anderen hingen, mijn desillusie was groot en verdrietig zette ik me ergens neer vragende: „is dit vervlogen grootheid of kan ik ze alleen maar niet vinden?”

Alles zag er zoo keurig netjes geharkt en geschoffeld uit, dat ik vrees, dat sedert het particulier eigendom geworden is, (vroeger was het dit niet naar men mij vertelde) alle onkruid? er uitgerooid is. Misschien weet een der lezers van de L. N. mij hierop het antwoord te geven; zij zullen er mij zeer mee verplichten in dit blad of aan mij zelve eens te vertellen of zij er ook geweest zijn en hoe zij het er vonden, of het groote onkunde en slecht zoeken van mij was of 't jammerlijk vernietigen van een op plantkundig gebied zoo historisch plekje is?

C. COOL.

DE KLEINE PLEVIER.

(Aegialites Dubius Scop.)

Toen ik hier in den zomer van 1906, van tijd tot tijd de uiterwaarden bezocht, trokken er eens twee vogeltjes mijn aandacht, die onder luid geroep in groote kringen om we heen vlogen. 't Was echter niet met zekerheid uittemaken, welke soort ik voor me had en toen ik na eenige weken daar terugkwam, waren ze verdwenen.

Dit voorjaar kwam ik dikwijls op die plaats en den 25e April hoorde ik de mij bekende roep weer en zag spoedig een van de vogeltjes. Toen het op het zand was neergestreken, nam ik het in den kijker en nu kostte het niet veel moeite om uittemaken, dat ik met de Kleine Plevier te doen had, die in ons land als broedvogel nog slechts in N. Brabant is aangetroffen.

Eenigen tijd daarna, kreeg ik ook nummer twee te zien en nu begon ik naar het nest te zoeken. Dit was echter lang geen gemakkelijk werk, want wel vlogen de diertjes, als ik op het tamelijk uitgestrekte terrein kwam, angstig roepend, om mij heen, maar aan den anderen kant ervan deden ze het eveneens. Bovendien is de, met een laag slip bedekte bodem, als bezaaid met kleine wilgenpollen boschjes riet en gras.

't Was op den 11en Juni, dat ik me 's avonds tegen zeven uur opnieuw naar de uiterwaarden begaf in den hoop het nest te zullen vinden. En 't geluk diende me. De pleviertjes vlogen als gewoonlijk in kringen rond, maar nu bleven ze veel meer boven een zelfde plek. Ik ging weer terug en verschool me in een wilgenboschje. Weldra zag ik ze beiden neerstrijken en sloop er toen behoedzaam op af. Toen ik op eenige meters genaderd was, bemerkten ze onraad en vlogen onder angstig geroep op. Ik haastig naar dat plekje toe en jawel... daar zag ik een paar kleine, donzige bolletjes, ter groote van een winterkoning, zich uit de voeten maken. Een er van vond ik terug onder een graspol en het bleek een pleviertje te zijn, misschien een of twee dagen uit het ei. De ouden gingen erg te keer, daarom zette ik het diertje, dat zelf op mijn hand rustig bleef zitten, neer, na het voldoende bekeken te hebben en ging voldaan naar huis. Reeds begin Juli konden de jongen, vier in getal, vliegen; ze waren, als ze onder bij een krib zaten, soms tot op zeer korten afstand te naderen, en sloegen dan verschrikt op de vlucht, laag over de rivier vliëgend. De ouden waarschuwden nog wel met hun angstkreten, maar zagen toch niet erg meer naar hun jongen om. Nog vóórdat de jacht op waterwild geopend werd, waren ze verdwenen. Komen ze 't volgend jaar weer, dan hoop ik het in *D. L. N.* te berichten en bovendien iets over de levenswijze en gewoonten van deze aardige, vlugge vogelsoort meê te deelen.

Dit over mijn belangrijkste vondst op ornithologisch gebied in 1905. Hier volgen nog eenige andere waarnemingen, door mij in 't zelfde jaar gedaan. Reeds den 5e Febr. begon hier een merel te zingen en de den 19e volgden vink en geelgors. 5 Maart weerklonk reeds het gesnor van een kleine bonte specht (*Dendrocopus minor*) door het bosch. Nog in dezelfde maand waren o. a. vlasvink, zwarte roodstaart en roodborsttapuit terug en 1 April de eerste boerenzwaluwen; met het blauwborstje maakte ik in dezelfde maand kennis. Den 27e April zag ik nog een vrij groote troep koperwieken. 21 Mei vond ik een boomklevernest met eieren in een laag notenboompje, goed twee meter boven den grond. 4 Juni zag ik in een wei een bonte kraai; een nest heb ik niet gevonden. 5 November was hier nog een zwart roodstaartje. 10 Nov. verzond ik naar Artis een jongen ooievaar, die tot dien datum geheel zelfstandig in de wei de kost heeft weten te vinden en in den omtrek heeft rondgezworven. De zwaluwen zijn hier dit jaar zeer lang gebleven. De huiszwaluwen waren na 20 October allen verdwenen, maar tot in November waren er nog vrij veel boerenzwaluwen, 12 Nov. zag ik er nog vier en den 13e nog één, daarna niet meer. De groote gele kwikstaart is dit najaar hier veel doorgetrokken. Van einde September af bevindt zich er een midden in de stad bij de gracht. Het dier gedraagt zich geheel als een witte kwikstaart en is volstrekt niet schuw. Waarschijnlijk is zij er de vorige winter ook reeds geweest, want toen heb ik er 15 Febr. een bij de gracht waargenomen.

Tiel.

H. J. K.

HERINNERINGEN.

Het zal nu ongeveer twee jaar geleden zijn, dat een vriend van mij naar Indië vertrok, en zooals 't gewoonlijk bij verhuizingen gaat, een massa dingen, vroeger met zorg bespaard, in zijn oude huis achter moest laten. Onder deze zaken behoorde ook een doos met kurkschors bekleed. En die doos nu had al dikwijls m'n belangstelling gaande gemaakt en mijn begeerte opgewekt. Niet om 't uitwendige, maar binnenin zie je, daar zat 't. De inhoud bestond nl. uit vlinders. Een beetje verformfaaid waren ze; enkele misten geheel of gedeeltelijk de sprieten, andere lieten, alsof ze moedeloos geworden waren door 't lange opgeprikt zitten, de vleugels hangen en weer anderen staken ze in de hoogte, als wilden ze uit zoo'n verdrietig gezelschap vluchten. Toch vond ik ze wát mooi, want ze waren nog mooier, dan die, welke ik vroeger wel eens gezien had onder een les in *Natuurlijke Historie*.

Of mijn vriend mijn gedachten geraden, of mijn verlangende blikken gezien had, weet ik niet, maar — ik werd eigenaar van de mooie doos en — was den koning te rijk. Nog nooit had ik een echte vlinderverzameling gezien en meende dus heel wat te bezitten tot — ik het insectarium in Artis en de collectie in het museum aldaar zag. Wat 'n ontuchtering! Zoo'n verzameling, ja, dat was nog eens iets.

Gelukkig brak de zomervacantie aan, waarvan ik een deel doorbracht in Zeeland. Natuurlijk had ik een net en wat er meer dienst doet bij het vangen, dooden en opspannen van vlinders meegenomen. En nu op de vangst en aan 't opspannen en 't kweken; 't laatste vooral niet tot groot genoegen van mijn moeder, die verscheidene van haar stopflesschen of doozen door mij zag gebruiken voor dieren, die zij altijd met afschuw had ontweken „omdat ze vergiftig zijn”. Enfin 't zou toch niet lang duren, dus liet men mij begaan. Gebogen over spanblokjes, die ik, tusschen haakjes, zeer goedkoop kreeg in verschillende soorten (de grootste soorten 4 ct.) en over flesschen met rupsen of speurend in hoeken en gaten bracht ik m'n vakantie door, en toen ik terug kwam in de stad mocht ik werkelijk over mijn succes tevreden zijn. Ruim 50 verschillende soorten bracht ik mede, sommige waren geheel nieuw voor me, andere kwamen in de doos de plaats innemen van geschonden exemplaren. Langzamerhand bemerkte ik, wat me zooal ontbrak om tot een aardige verzameling te geraken. Dat was in de eerste plaats lectuur. In 't eerst gaf de *Levende Natuur* aardig wat. Vindplaatsen, vangwijze, kweken, opspannen werden er in aangestipt of uitvoerig behandeld en — uitgebreider lectuur werd er in aangegeven. Achtereenvolgens werd ik de gelukkige bezitter van *Ter Haar's Handboek* voor den Verzamelaar van Vlinders, van *Vlinderwereld* door Vitus Bruinsma en ten slotte *Ter Haar: Onze Vlinders*, na Sepp wel het mooiste Nederlandsche werk over vlinders.

Nu, met die lectuur en zoo nu en dan een kijkje in 't insectarium verminderde de liefhebberij niet. Het verzamelen om de verzameling raakte wat op den achtergrond en een verzamelen, om zelf te zien en te leeren kennen kwam er voor in de plaats. Mijn kweekerij, voorloopig nog lang geen inrichting als in Artis, nam ik mee naar school en nooit ontbreekt het vóór en na schooltijd aan zeer belangstellende toeschouwers. Zoowel collega's als leerlingen genieten met mij. Dikwijls klinkt een welgemeend: Hè, hoe mooi, als een nog onbekende vlinder pas uit de pop is gekomen of later zijn mooie kleuren of eigenaardige teekening laat bewonderen.

En of de kinderen niet wreed gemaakt worden, als ze al die opgeprikte vlinders zien? Ik geloof het niet. Zoo menigmaal zien ze dat een vlinder de vrijheid terugkrijgt, omdat er al één van haar soort in de collectie aanwezig is. Ze gevoelen zelf wel, dat het geen dodden is om het dodden. Welke ondervinding ik met een paar leerlingen opdeed vertel ik een velgende keer en tevens wat ik deze laatste vakantie zocht en vond.

W. I. E.